

The background of the entire page is a grayscale photograph of a complex industrial facility, likely a refinery or chemical plant. It features a dense network of pipes, metal walkways with railings, and large cylindrical storage tanks or processing units. The lighting is somewhat dim, creating a technical and industrial atmosphere.

Baròmetre industrial

Observatori Cecot

3r trimestre 2023

cecot

Aquest informe ha estat elaborat per la patronal Cecot en col·laboració amb Sebastià García Domènech. El Baròmetre Industrial de la Cecot està elaborat amb fonts d'accés públic.

cecot

GBIE MARGIN
MANAGEMENT
Asesores Financieros y Económicos
Consultores Empresariales

© 2023 Patronal Cecot
C/Sant Pau, 6 08221 Terrassa (Barcelona)
Telèfon: 93 736 11 00
info@cecot.org
www.cecot.org

S'autoritza la difusió per tercers d'aquesta publicació, de manera total o parcial, sempre i quan quedi reflectit inequívocament que l'autoria de la mateixa és de la patronal Cecot amb la col·laboració de Garcia Basco Iniciativas Empresariales, S.L. En aquest sentit, demanem que es faci arribar a la Cecot una còpia de la referència.

Índex

Context industrial.....	2
1. Situació macroeconòmica	3
2. Demografia empresarial	6
3. Comportament de la indústria	8
4. Índex de preus industrials	14
5. Clima industrial internacional	16
6. Consideracions Cecot	21
7. ANNEX - Apunt sobre competitivitat fiscal des de la perspectiva industrial Club Cecot Financer Fiscal	22

Context industrial

La indústria és un dels pilars fonamentals de l'economia catalana i ha contribuït significativament al seu creixement i desenvolupament, fins a convertir-la en una de les regions més industrialitzades d'Europa, el que ha permès situar a Catalunya com un territori estratègic al continent.

La indústria catalana té una llarga història i és molt diversa, incorporant sectors tan diversos com l'automoció, la química, l'alimentació, la moda, la tecnologia, la farmacèutica i molts altres. Aquesta diversitat és una de les claus de l'èxit, ja que li ha permès resistir al llarg del temps i a adaptar-se a les noves demandes del mercat.

La indústria és una font vital de creixement i riquesa per a l'economia d'un país, i també d'ocupació i de millora del nivell de vida dels treballadors i les seves famílies i, també, de la resta de la ciutadania pels efectes indirectes que genera en altres sectors com el comerç, la construcció i els serveis.

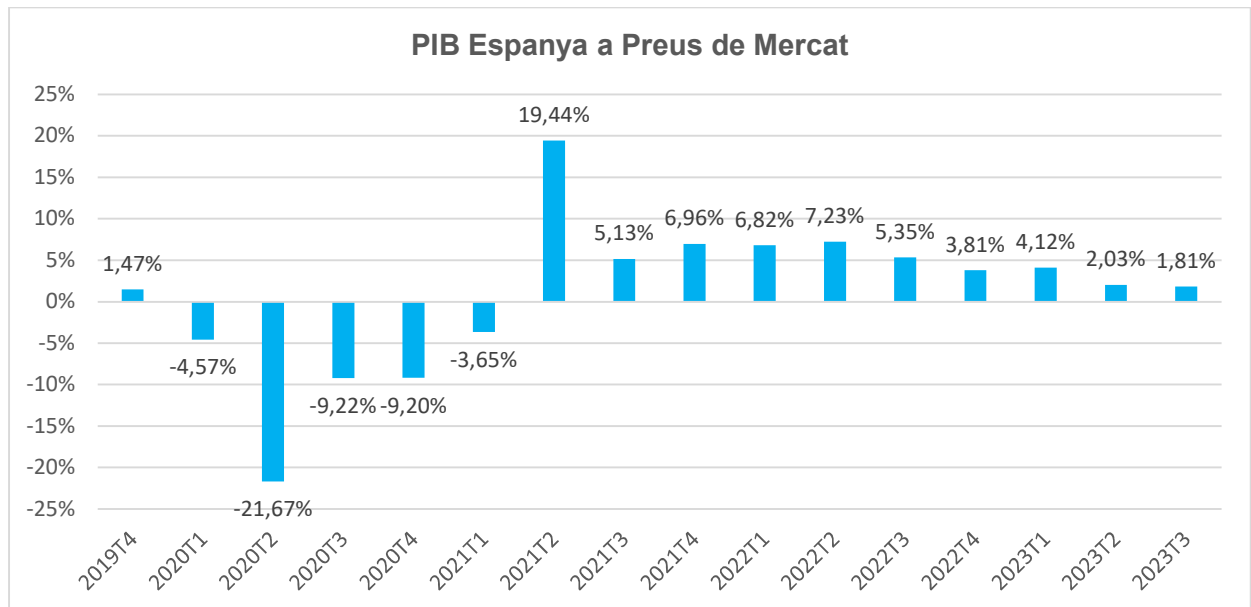
A més, té un paper clau en la innovació i el desenvolupament tecnològic. Catalunya és una de les regions més innovadores d'Europa, i la seva indústria és un dels motors d'aquesta innovació.

Aconseguir una indústria sòlida i competitiva és vital per a l'estabilitat econòmica d'un país i per aconseguir un creixement sostenible i, en aquest sentit, és crucial la confluència d'esforços entre els diferents estaments de la societat per desenvolupar polítiques industrials encertades.

El **Baròmetre de la Indústria de la Patronal Cecot** neix amb l'objectiu d'apropar la realitat de la indústria catalana i espanyola a través de les dades de fonts públiques que facilitin comprendre la situació actual i els reptes presents i futurs de la indústria i que ajudin a una millor presa de decisions per tal d'impulsar accions orientades a millorar-ne la seva capacitat en un món canviant.

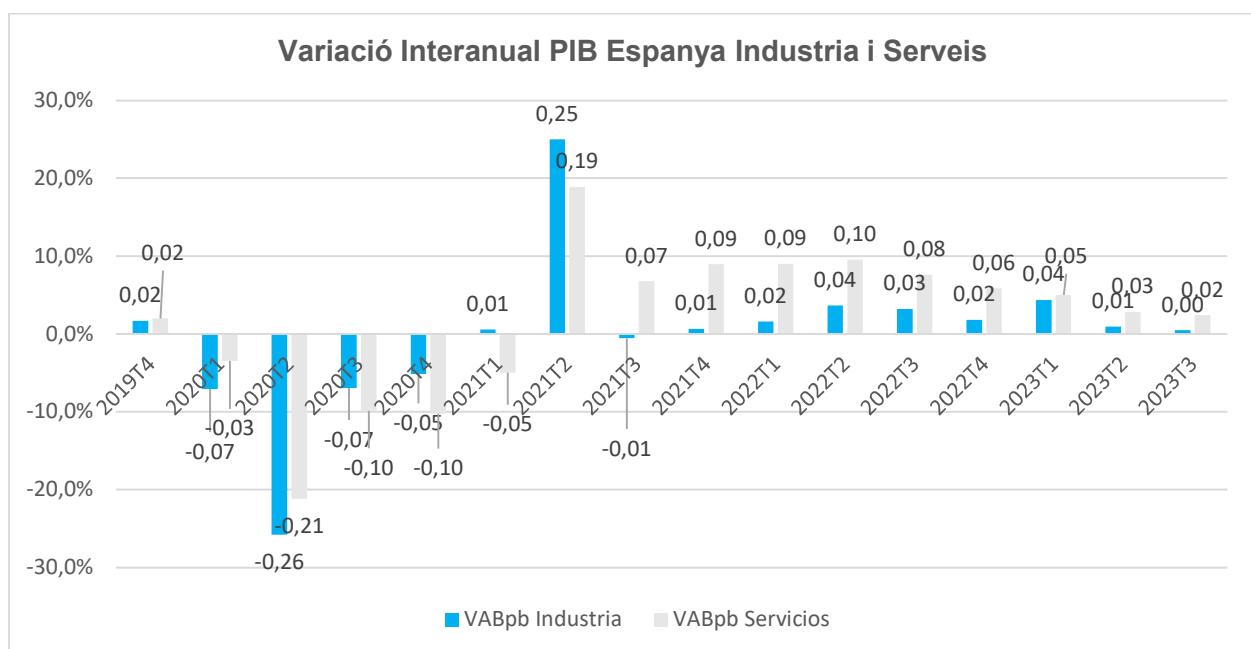
1. Situació macroeconòmica espanyola

L'evolució del Producte Interior Brut (PIB) espanyol durant el tercer trimestre del 2023 mostra una lleu millora respecte del tancament del segon trimestre de 2023.

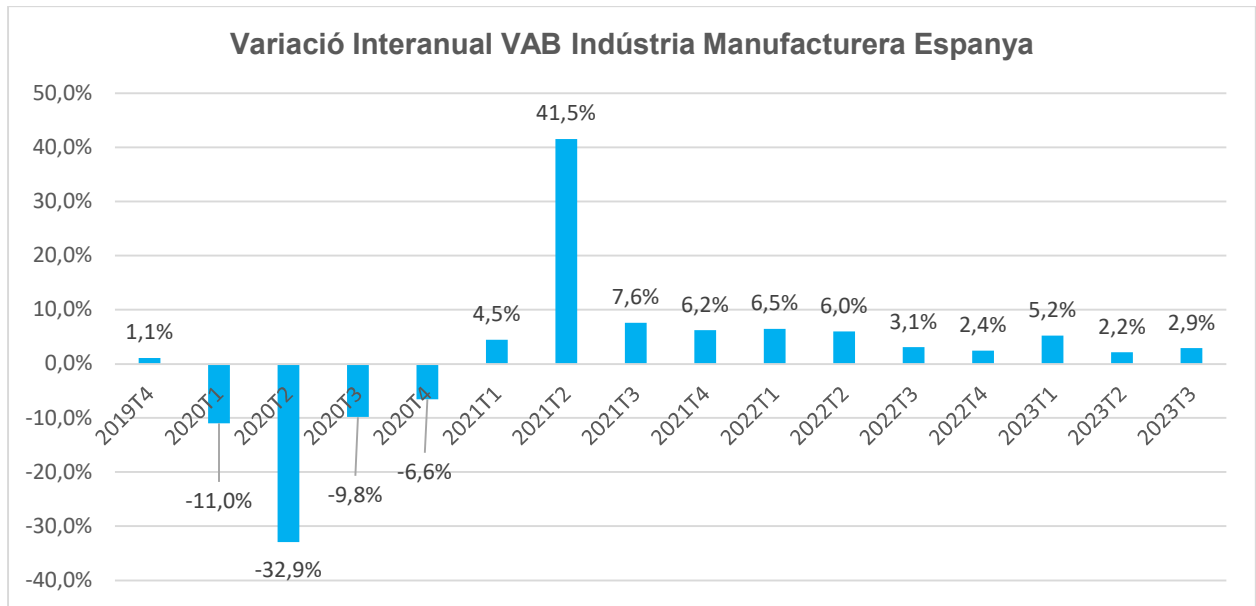

Font: Institut Nacional d'Estadística

En relació al PIB de la indústria, tant en el seu conjunt com en la manufacturera, també mostra una millora respecte del tancament de l'any 2022, però és un creixement menor comparat amb el del sector serveis, que impulsa en major mesura el creixement total de l'economia espanyola.

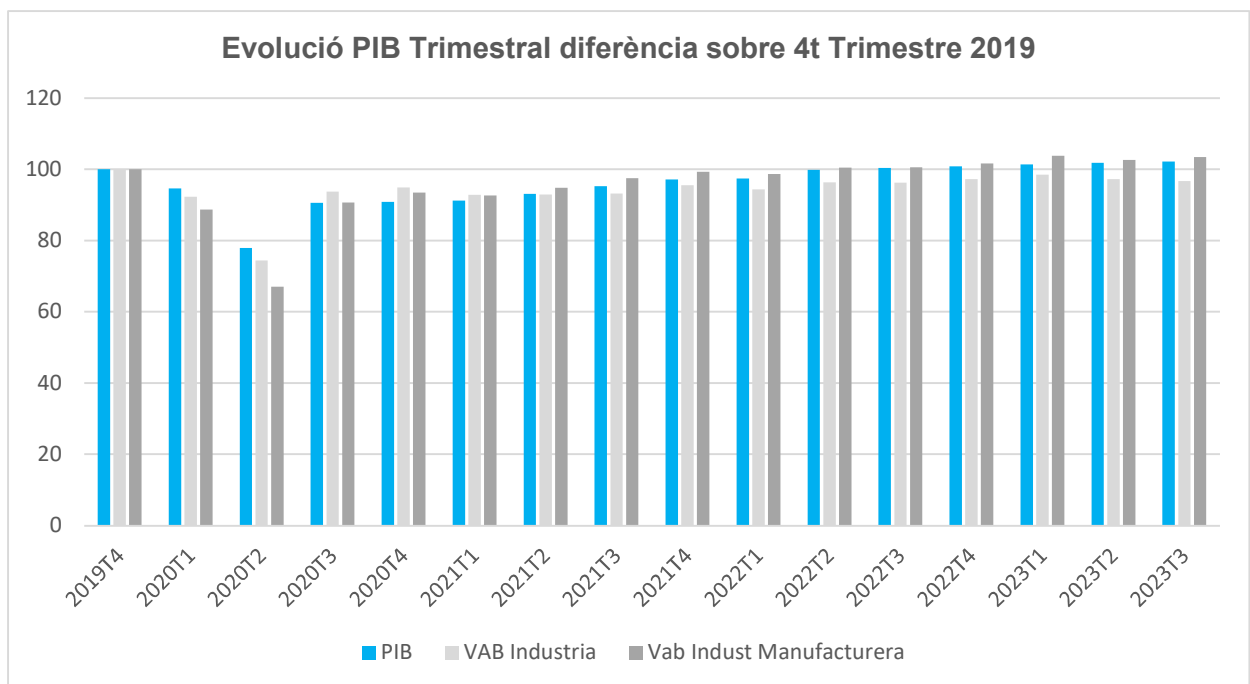
Font: Institut Nacional d'Estadística

Font: Institut Nacional d'Estadística

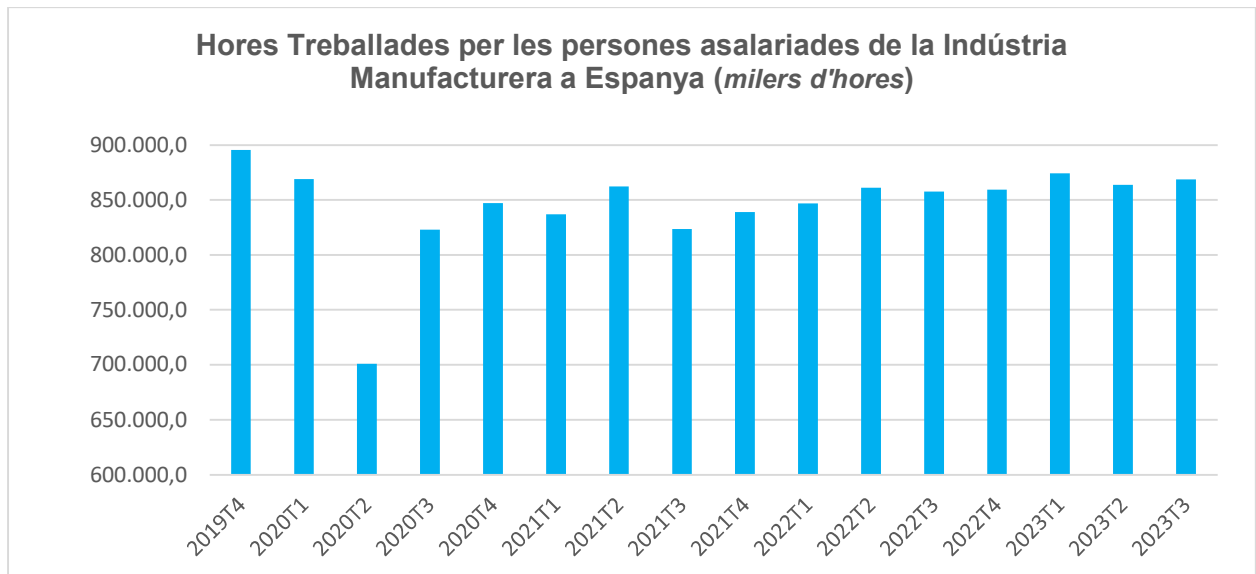
Entre l'anterior baròmetre i l'actual, l'INE ha revisat les dades de l'Evolució del PIB dels períodes anteriors que ja havíem analitzat amb el resultat que el VAB de la indústria manufacturera va superar el nivell pre-pandèmic durant el darrer trimestre del 2022, (*en relació a les dades prèvies a la revisió, encara no s'havia arribat al primer trimestre de 2023*).

Malgrat la revisió, el VAB general de la indústria del tercer trimestre de 2023, encara queda per per sota del nivell pre-pandèmic.

Font: Institut Nacional d'Estadística

Les hores totals treballades del conjunt de la economia espanyola han superat les hores assolides en el darrer trimestre del 2019. Però les hores treballades tant a la indústria en general, com a la indústria manufacturera, en particular, encara no han assolit el nivell pre-pandèmic.

Font: Institut Nacional d'Estadística

2. Demografia Empresarial a Espanya (*)

Segons les últimes dades disponibles, durant primer trimestre del 2022, a Espanya hi ha 171.408 empreses del sector industrial (5,8% del total) i generen 2.253.768 llocs de treball (12,9% del total). Com podem observar, el 99,3% de les empreses industrials són petites i mitjanes empreses que, a la vegada, generen el 64,2% de l'ocupació del sector.

“

La dimensió mitjana de l'empresa industrial és de 13 treballadors/es per empresa. Més del doble que les empreses de serveis, tres vegades les de la construcció i sis vegades més que les del sector agropecuari.

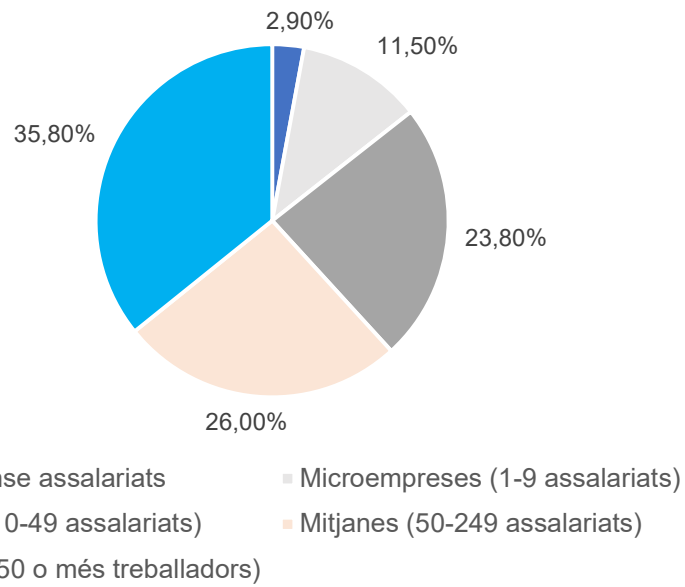
La dimensió mitjana de l'empresa industrial és de 13,1 treballadors/es per empresa, més del doble que les empreses de serveis, tres vegades les de la construcció i sis vegades més que les del sector agropecuari. El sector industrial és, a més, el que retribueix millor als seus treballadors i treballadores suportant els costos laborals més alts de totes les activitats.

Distribució d'empreses per grandària i per sector a Espanya									
	Agrari	%	Indústria	%	Construcció	%	Serveis	%	Total
PIME	268.326	100	170.276	99,3	337.010	100	2.155.357	100	2.930.969
PIME sense assalariats (0 assalariats) 1T2022	180.174	67,1	65.638		195.367	57,9	1.158.775	53,7	1.599.954
PIME (1-249 assalariats)	88.152	32,8	104.638	61,0	141.643	42,0	996.582	46,2	1.331.015
Microempreses (1-9 assalariats) ⁴	79.964	29,8	73.642	43,0	120.491	35,7	860.422	39,8	1.134.519
Petites (10-49 assalariats)	7.089	2,6	25.317	14,8	19.240	5,7	117.214	5,4	168.860
Mitjanes (50-249 assalariats)	1.099	0,4	5.679	3,3	1.912	0,6	18.946	0,9	27.636
Grans (250 o més assalariats)	181	0,1	1.132	0,7	145	0,0	4.058	0,2	5.516
Total empreses	268.507	100	171.408	100	337.155	100	2.159.415	100	2.936.485

Font: Idescat

(*) Dades referenciades al segon baròmetre industrial (darrera actualització)

Distribució d'ocupació segons grandària de les empreses

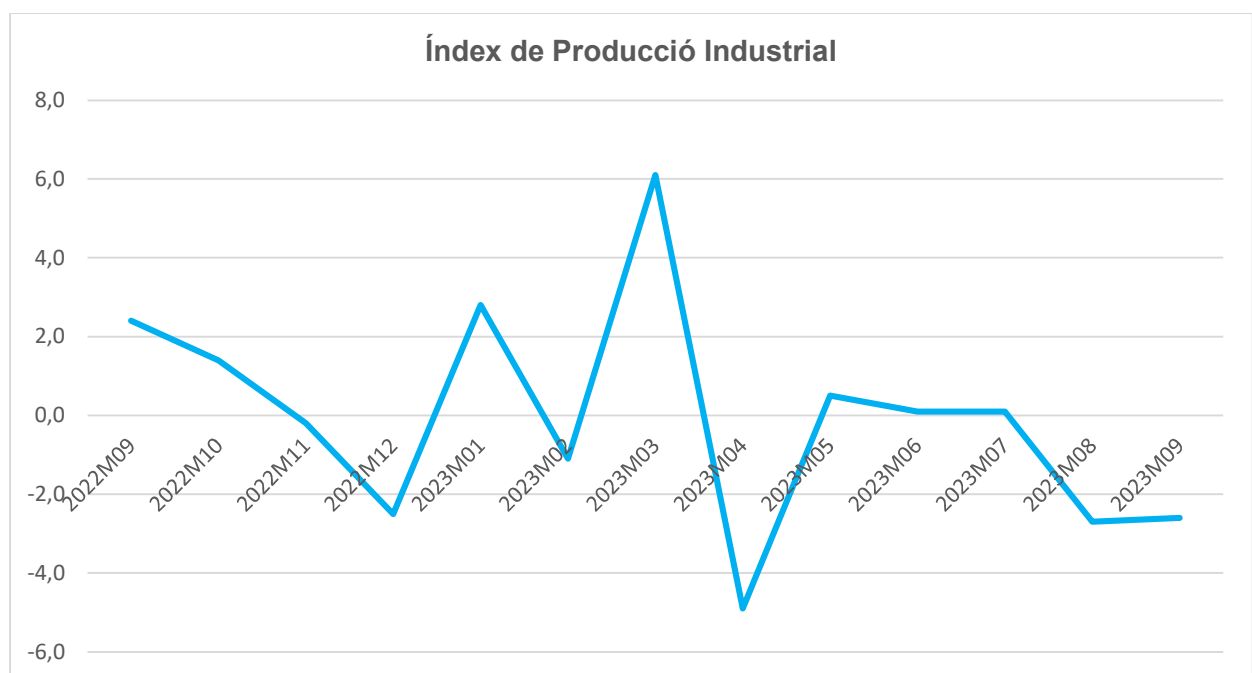

Font: Idescat

3. Comportament de la indústria a Espanya

L'Índex de Producció Industrial (IPI) mesura l'evolució mensual de l'activitat productiva de les branques industrials, manufactureres i de producció i distribució d'energia elèctrica, aigua i gas. Aquest indicador reflecteix l'evolució conjunta de la quantitat i de la qualitat, eliminant la influència dels preus.

Tal i com es pot observar en el següent gràfic, l'IPI del tercer període del 2023 mostra una baixada de l'índex, entrant en terreny negatiu a partir de l'agost i continuant al setembre. El balanç de l'activitat productiva durant els primers nou mesos de 2023 és d'una contracció sostinguda des del pic a l'alça del mes de març, amb una clara tendència a la baixa. En termes interanuals, veiem com l'any 2022 al setembre es situava en 2,4, mentre que en aquest període la xifra és de -2,6, és a dir, una diferència de 5 punts.

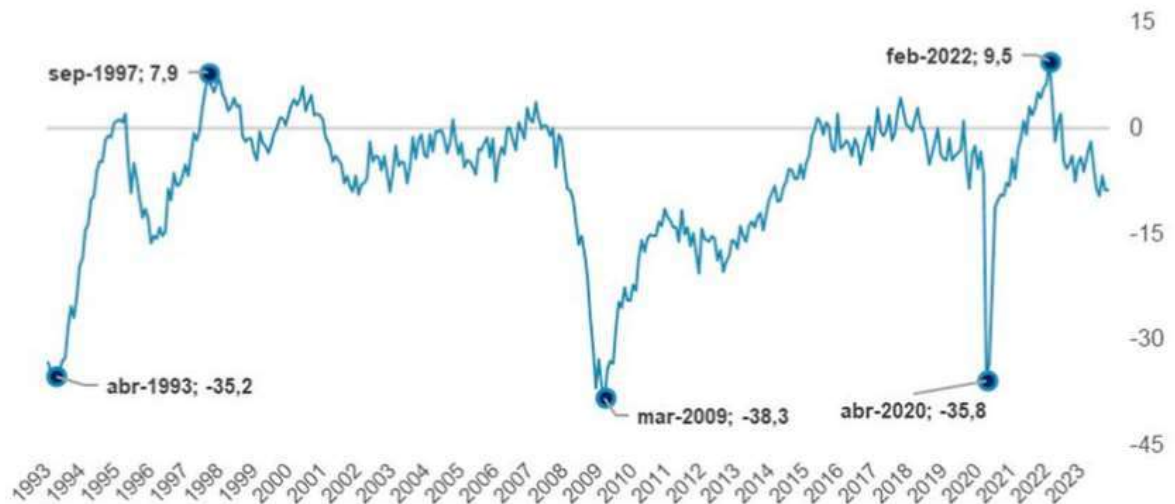

Font: Institut Nacional d'Estadística

En referència al Clima Industrial que monitoritza el Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme, l'índex s'ha erosionat des del màxim registrat el mes de febrer de 2022, de forma constant, fins a octubre de 2023, arribant a marcar el mínim de l'indicador, per sota de l'anterior mínim històric que va ser a finals de 2019, just abans de la pandèmia.

Gráfico I.1. Indicador de Clima Industrial (ICI)

Serie desestacionalizada, 1993-2023 (saldos).

Fuente: Subdirección General de Estudios, Análisis y Planes de Actuación (SGEAPA) -MINCOTUR-

Aquesta tendència negativa en el Clima Industrial s'explica per la conjunció de diferents factors, destacant la cartera de comandes negativa, agreujant sensiblement el nivell d'erosió respecte als trimestres anteriors, tal com demostra el valor del mes d'octubre de -16,4. Cal mencionar que el nivell d'estocs es manté al mateix nivell de trimestres anteriors, amb el que es pot deduir que el nivell d'activitat està sent insuficient per absorbir els nivells d'estocs previs.

Gráfico I.3. ICI: general y componentes

Saldos corregidos de variaciones estacionales, últimos cuatro meses.

Fuente: SGEAPA -MINCOTUR-

Si observem l'Índex de Clima Industrial per destí de béns econòmics, observem:

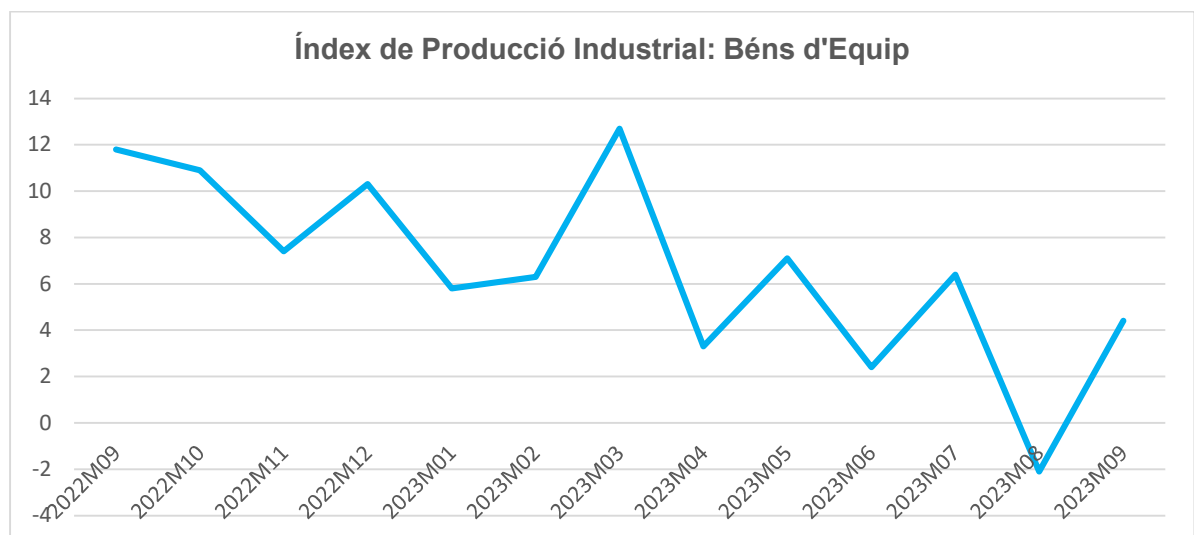
- **Béns d'Equipament:** Són els únics que mantenen el signe positiu, però amb tendència decreixent.
- **Béns Intermedis:** Després d'una primera meitat de l'any a la baixa, en aquest tercer trimestre de l'any els béns intermedis s'han estabilitzat en cotes negatives del -16,7, sense recuperar la tendència positiva.
- **Béns de Consum:** La tendència negativa prèvia s'agreuja en el tercer trimestre, en especial a l'octubre amb el -10,4, la més baixa del període.

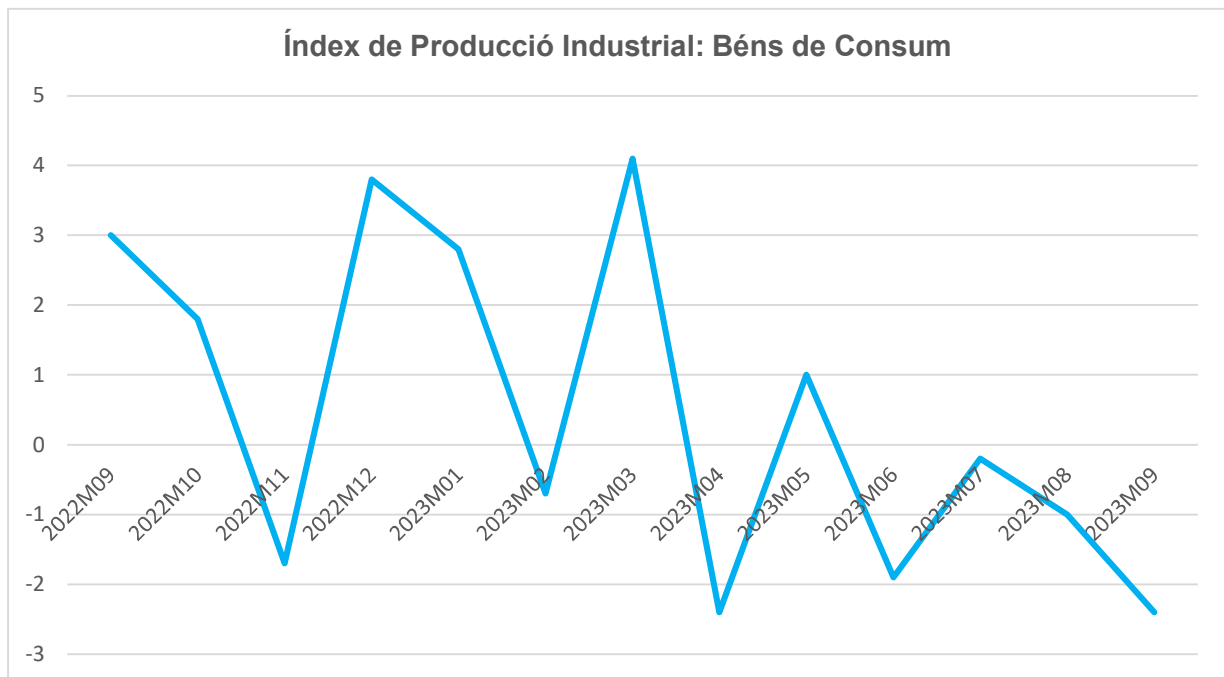
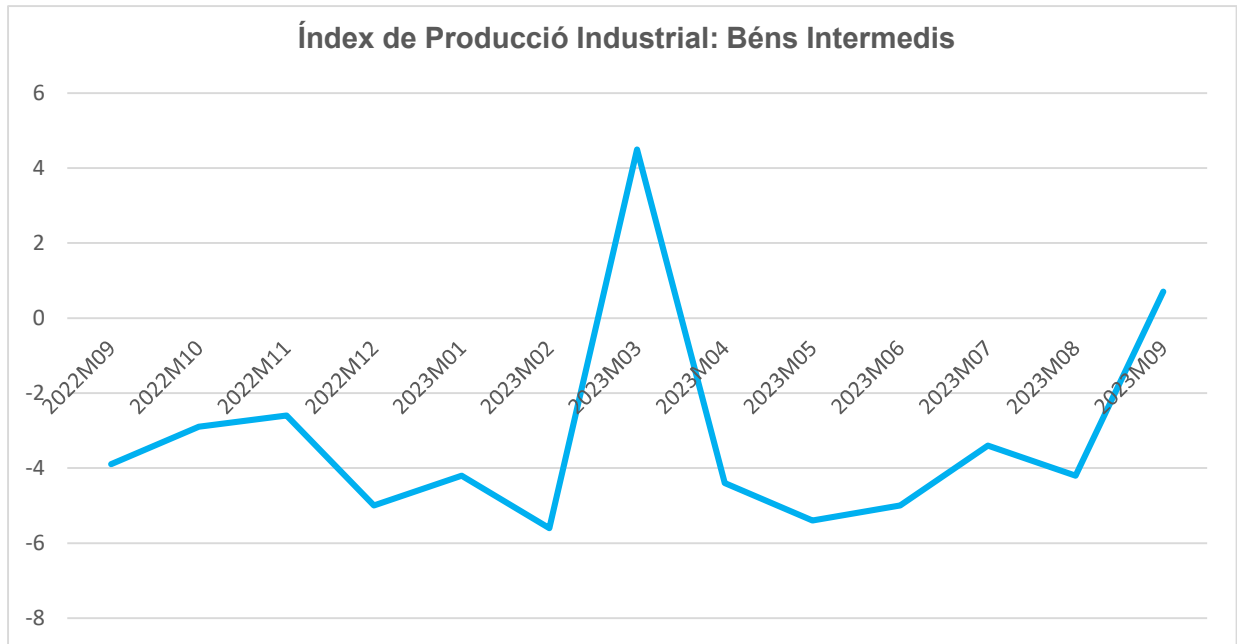
Gráfico I.5. ICI: general y por destino económico de los bienes

Saldos corregidos de variaciones estacionales, últimos cuatro meses.

Fuente: SGEAPA -MINCOTUR-

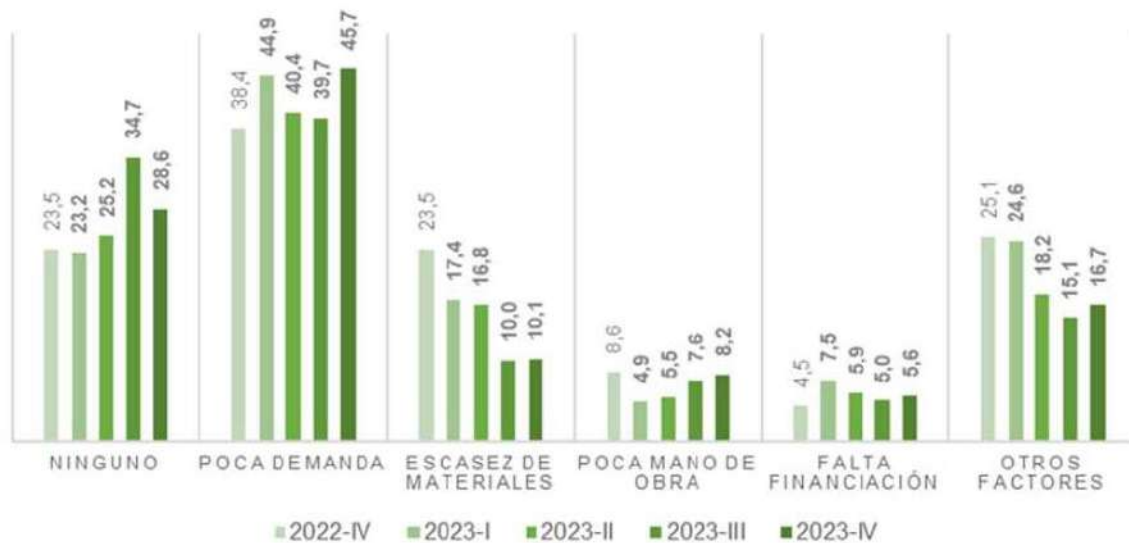
Respecte als factors que limiten la producció, el més crític és la poca demanda, que a l'octubre marca el màxim del període.

En relació a la disponibilitat de materials, aquest factor està millorant progressivament, malgrat que encara és un factor de pes al mix total.

Destacar que s'observa un increment de la limitació del factor de mà d'obra, però encara amb una intensitat inferior als factors més crítics.

Gráfico III.1.2 Factores que limitan la producción⁶

Porcentaje (%) de empresas.

Fuente: Subdirección General de Estudios, Análisis y Planes de Actuación (MINCOTUR)

• Comportament de la indústria a Catalunya

A Catalunya, l'Índex General de Producció Industrial ha baixat un 4,6% interanual durant el mes de setembre, segons dades de l'Institut Nacional d'Estadística. Aquesta xifra representa un augment de mig punt en comparació amb la mitjana estatal (-4,1%). La producció industrial es va comportar de manera negativa a totes les comunitats excepte a les Canàries (+2,6%) i Castella i Lleó (+0,2%). Des de començament d'any la producció industrial a Catalunya ha baixat un 0,7%, enfront d'un descens del -1% de la mitjana nacional.

Per destinació econòmica, els béns de consum en conjunt van baixar a la regió un 6,9% amb un descens del 12,5% en el cas dels duradors i un 6,6% menys per als no duradors. Pel que fa a la

resta, els béns d'equip van augmentar un 1,7%; els béns intermedis van anotar un 3,7% menys i els de l'energia, un 11,7% menys.

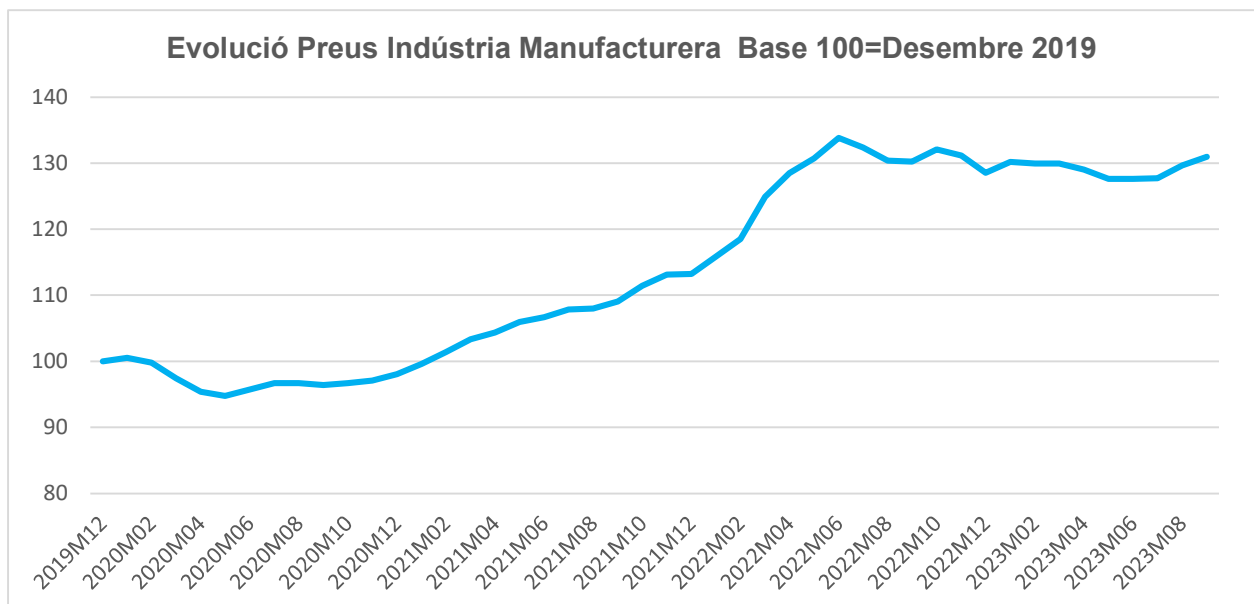
“

És preocupant que les expectatives de producció de les empreses industrials entrin en valors negatius, el que arrossega a la baixa el sentiment del clima del sector.

4. Índex de preus industrials a Espanya

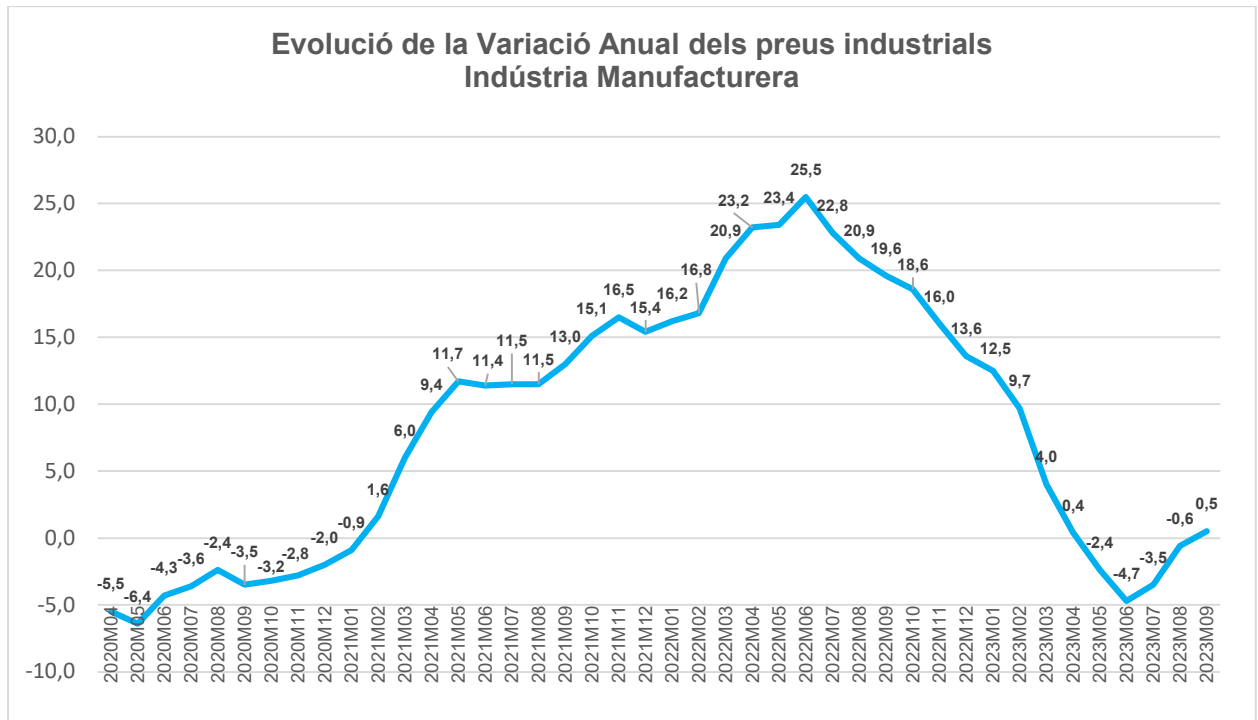
L'Índex de Preus Industrials (IPRI), es manté estable en la franja de l'índex 130 respecte al desembre de 2019. És a dir, els preus industrials es mantenen al voltant de 30 punts per sobre del nivell de preus industrials pre-pandèmia. Per tant, no s'està evidenciant cap relaxació en aquesta variable de preus.

Recordem que aquest augment de preus són derivats pels efectes de les dues crisis patides entre 2020 i 2022, on l'encariment de les matèries primeres i l'energia, sumat als efectes d'oferta i demanda del mercat, i el cost dels transports i la logística són els principals motius d'augment i manteniment de l'IPRI.

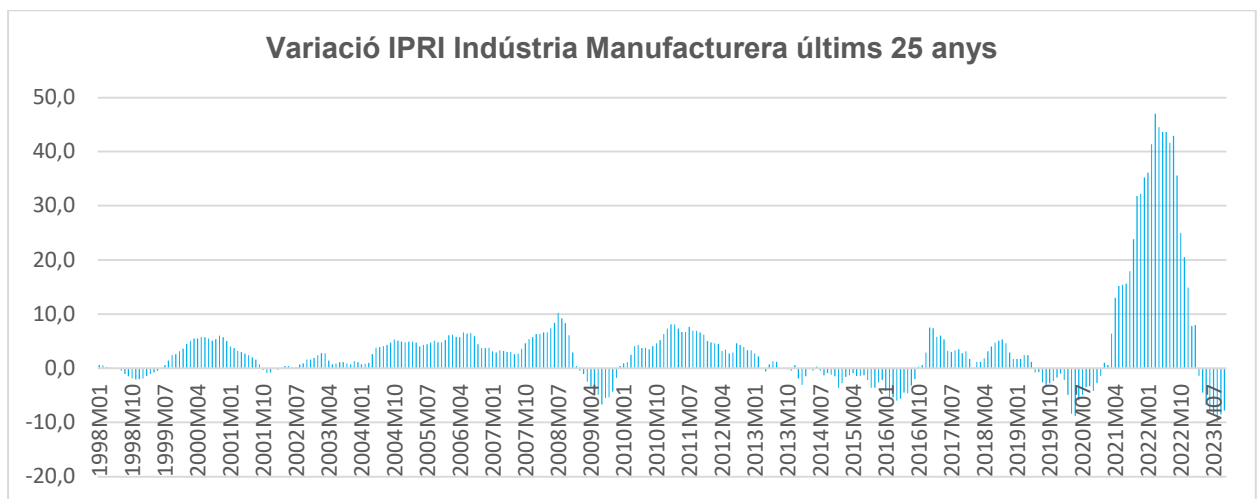

Font: Institut Nacional d'Estadística

A nivell d'evolució mensual de l'Índex de Preus, destaquem que la reducció de preus que es va iniciar a juny del 2023 ha estat molt feble, tornant a registrar augments de preus a partir de setembre de 2023. Per tant, l'efecte de reducció de preus ha estat molt lleuger i poc significatiu.

Font: Institut Nacional d'Estadística

Font: Institut Nacional d'Estadística

5. Clima industrial internacional

El PMI (*Purchasing Manager Index*) manufacturer és un indicador econòmic que mesura el nivell d'activitat del sector manufacturer a un país o regió en particular. Es basa en una enquesta mensual a les empreses en què se'ls pregunta sobre diversos aspectes del negoci, incloent-hi la producció, les noves comandes, l'entrega per part de de proveïdors i l'ocupació.

El PMI manufacturer s'expressa com un índex numèric, generalment a una escala del 0 al 100, on qualsevol valor per sobre de 50 indica que el sector manufacturer està en expansió, entre qualsevol valor per sota de 50 indica contracció. El PMI manufacturer és considerat un indicador important de la salut econòmica d'un país o regió, ja que aquest sector és un motor clau del creixement econòmic i de la creació d'ocupació.

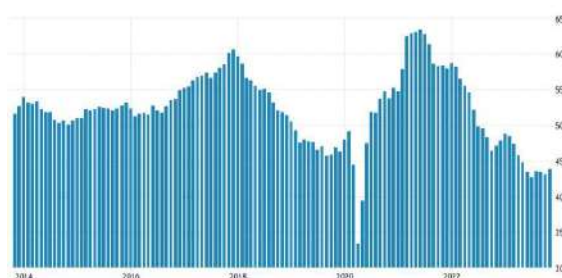
A continuació, podem veure la comparació entre diferents economies del món i la diferència que està experimentant el sector serveis, clarament amb nivells de confiança expansius, en contraposició a la indústria, que presenta nivells de confiança de contracció.

PMI a la Zona Euro

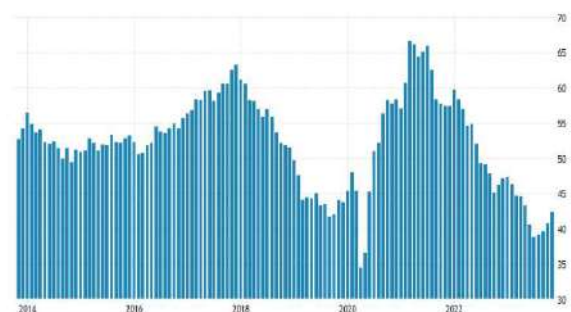
La Zona Euro continua en tasses de PMI industrials decreixents en aquest tercer trimestre de 2023. A partir de gener de 2023 ha disminuït amb força, arribant actualment als pitjors resultats des de la pandèmia.

Pel que fa a Alemanya, es manté a nivells febles però es registra un canvi de tendència amb una lleugera recuperació després de mesos de disminució prolongada. El mateix succeeix amb Itàlia, amb la diferència que els augments del PMI industrial es van realitzar uns mesos abans que els d'Alemanya, i a l'octubre ha tornat a disminuir la dada. Per contra, França mostra feblesa en perdre punts de forma considerable.

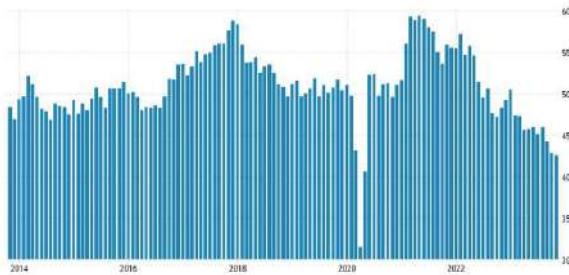
PMI Zona Euro

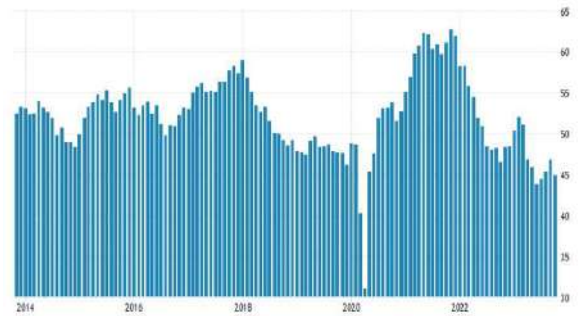
PMI Alemanya

PMI França

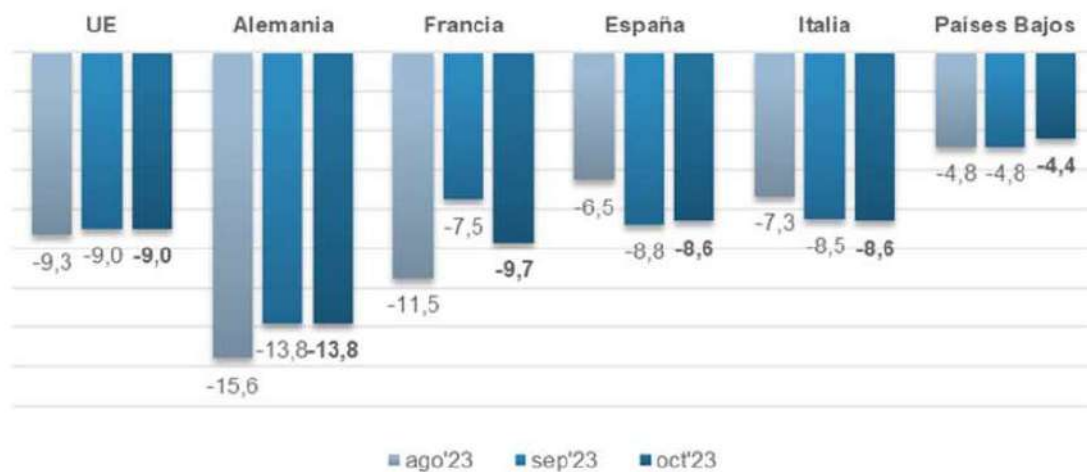
PMI Itàlia

Consultant els indicadors de conjuntura industrial de la UE del tercer trimestre de 2023, es confirma que la intensitat de la conjuntura negativa es manté a nivell de la UE, destacant que Alemanya marca un lleuger canvi de tendència des del mes d'agost però en cotes molt deprimides. Cal destacar l'empitjorament de França en el mes d'octubre i el comportament negatiu d'Espanya i d'Itàlia tant en el mes de setembre com d'octubre.

Gráfico III.2. Indicador de Coyuntura Industrial (ICI) en la Unión Europea⁹

Saldos, series desestacionalizadas (últimos tres meses)

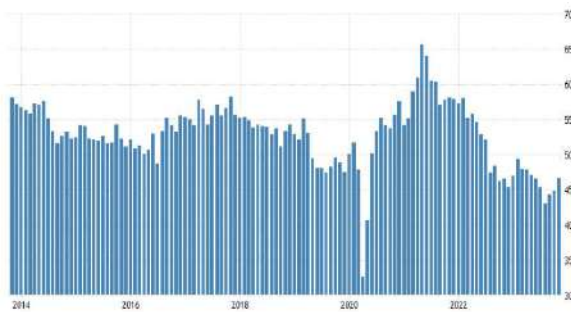

Fuente: SGEAPA -MINCOTUR- y Comisión Europea

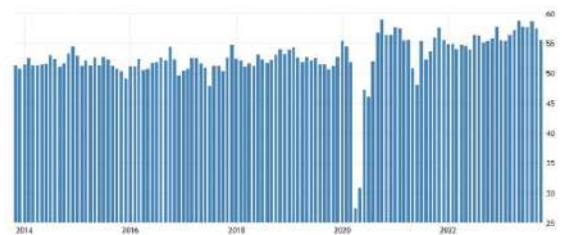
PMI Fora de la Zona Euro

Regne Unit continua en tasses de PMI negatives en aquest darrer trimestre, malgrat una lleugera recuperació. Per contra, la Índia escala encara més els seus índex de PMI, demostrant una fortalesa del seu clima expansiu. Japó experimenta una caiguda lleugera del seu PMI entrant en zona de contracció, mentre que Corea del Sud registra una tendència de recuperació a prop de l'índex 50.

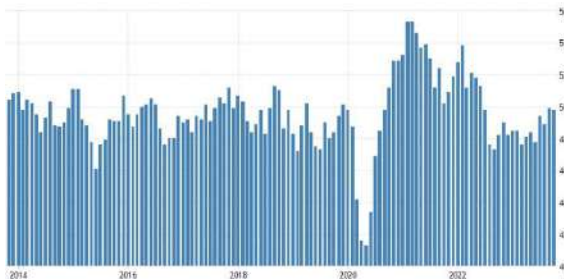
PMI Regne Unit

PMI Índia

PMI Corea del Sud

PMI Japó

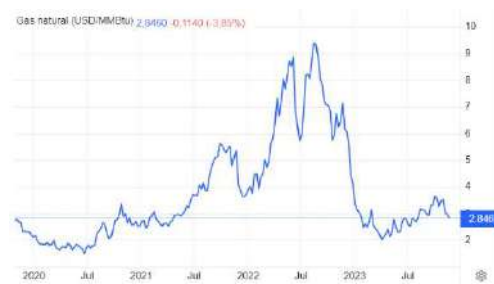
Font Trading Economics

Preus energètics i de transport marítim internacional

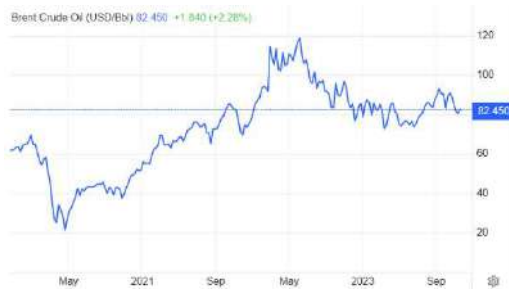
Energia elèctrica a Espanya

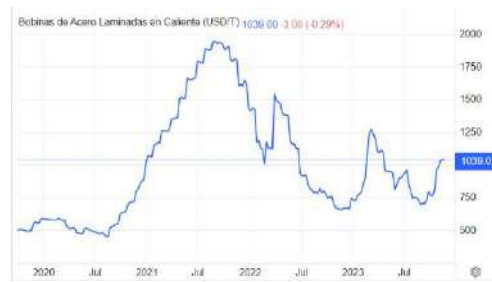
Evolució preus gas natural

Evolució preus petroli Brent

Acer laminat en calent

Fusta

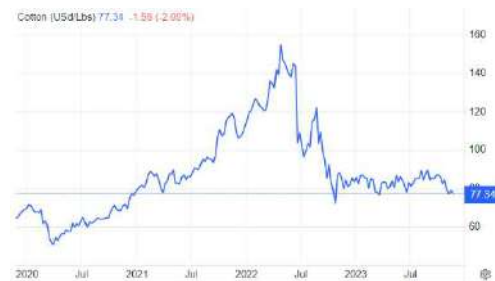
Blat

Oli de palma

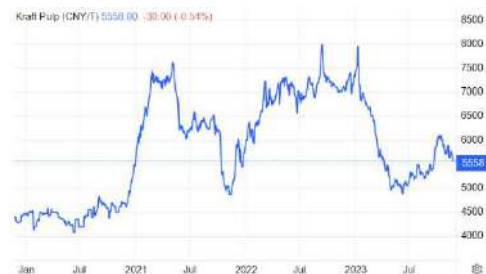
Cotó

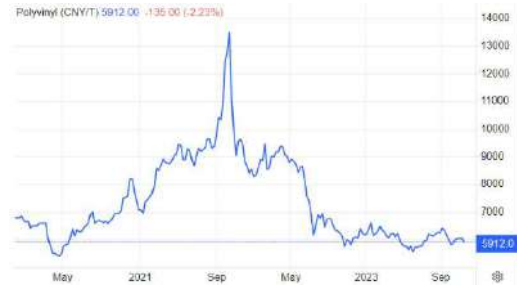
Alumini

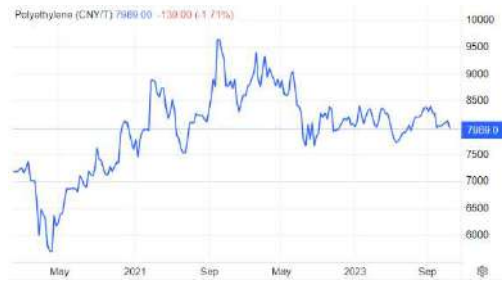
Polpa de paper Kraft

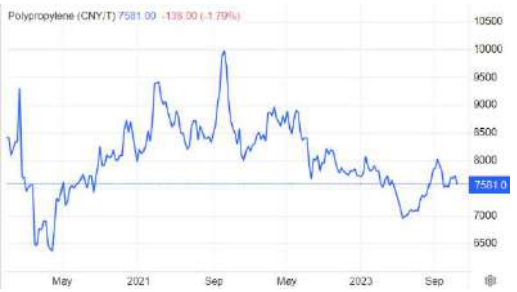
Polivinil

Polietilè

Polipropilè

Font Trading Economics

6.Consideracions Cecot

El conjunt d'indicadors observats en el Baròmetre Industrial de Cecot del tercer trimestre de 2023 comporten les consideracions següents:

- L'evolució del PIB espanyol durant el tercer trimestre del 2023 manté la tendència de creixement lenta de l'economia Espanyola, essent el trimestre amb el creixement més lent de l'any.
- Pel que fa al PIB Industrial, el sector creix molt menys que els serveis, arribant a una situació que s'apropa al creixement 0.
- L'Índex de Producció Industrial mostra una tendència baixista respecte al segon trimestre de l'any, i es situa en negatiu.
- El Clima Industrial projecta pitjors resultats que els corresponents al segon trimestre, essent especialment preocupant el nivell de cartera de comandes i el manteniment del nivell d'estocs.
- El factor més limitant de la producció continua sent la manca de demanda, seguit per la disponibilitat de matèries primeres (però amb tendència a millorar) i la dificultat de manca de mà d'obra qualificada que va prenent importància els darrers mesos.
- El Clima Industrial del sector de béns intermedis manté la tendència negativa i el sector de béns de consum empitjora el comportament dels darrers mesos.
- L'Índex de Preus Industrials (IPRI) augmenta respecte als mesos del segon trimestre, i es manté 30 punts per sobre dels preus d'abans de pandèmia.
- El Clima Industrial a nivell europeu es manté en un nivell de feblesa intens, encarant un darrer trimestre de l'any amb nivells de contracció importants i sostinguts.

7. Annex – Apunt sobre competitivitat fiscal des de la perspectiva industrial | elaborat pel Club Cecot Financer Fiscal

La Competitivitat Fiscal és un altre factor que afecta a l'activitat del sector industrial. Els tributs que graven la nostra economia i les administracions públiques que els gestionen (estatal, autonòmica i municipal) no sempre estan adequadament orientats a impulsar el sector industrial. Aquí no entrarem a argumentar sobre si els tipus impositius d'aquests tributs són adequats per millorar la competitivitat de les nostres empreses ja que aquest és un debat amb una càrrega ideològica i pressupostària de difícil conciliació. El que sí caldria abordar són un seguit d'aspectes de millora de la nostra Competitivitat Fiscal que han de servir per millorar la productivitat de les indústries.

Si ens referim a l'àmbit autonòmic, Catalunya és una de les Comunitats de l'Estat amb un nombre més elevat de tributs. A banda dels tributs de caràcter estatal (IRPF, IS, IVA, IP o ISD, entre altres) la Generalitat de Catalunya ha desenvolupat una sèrie de tributs propis per desenvolupar polítiques de caràcter ambiental (p. ex. el d'emissions de gasos contaminants) o de funció social (com el de les begudes ensucrades, actius no productius de persones jurídiques, etc.) . La suma de la recaptació de tots aquests tributs sobre la totalitat dels ingressos tributaris de la Generalitat és de menys d'un 1,5% del total. En canvi la càrrega de la gestió d'aquests tributs en molts casos es traspassa a les empreses.

On aquest efecte és encara més evident és l'Impost d'envasos de plàstic no reutilitzables de competència estatal que ha entrat en vigor durant l'any 2023 de forma clarament precipitada i que ha suposat una càrrega administrativa i de complexitat normativa que han hagut d'assumir principalment les empreses industrials. Des del Club Cecot Financer Fiscal es considera que caldria reflexionar sobre si aquests tributs fan canviar el comportament dels consumidors, que és el que realment ens hauria d'ocupar com a societat (al fil del propòsit dels tributs com el de les begudes ensucrades o el dels envasos de plàstic) o simplement estem incrementant una mica més la pressió fiscal traspasant els costos de gestió dels mateixos al sector industrial.

També cal insistir en l'efecte que tenen alguns tributs en funció del sector econòmic a què afecten ja que es produeixen discriminacions fiscals molt evidents entre el sector industrial, com a sector tradicional amb activitat física en el territori, i altres activitats que podem vincular a la "nova economia" que desenvolupen la seva activitat en espais físics menys evidents o en molts casos en altres països. Un d'aquests tributs és l'Impost d'Activitats Econòmiques (IAE). Més enllà de la discutible constitucionalitat del mateix, donat que no atén a la capacitat econòmica de cada contribuent, aquest tribut grava les activitats desenvolupades en el territori amb uns elements tributaris vinculats a metres quadrats de superfície, nombre de treballadors, consums energètics, ..., sense atendre a la productivitat real de cada sector d'activitat ni de cada un dels factors que grava el propi impost. En canvi algunes activitats amb alta productivitat respecte als elements tributaris abans esmentats o amb activitat real fora del nostre territori, eviten o minimitzen la tributació per aquest impost.

Des del Club també es fa esment a la competència fiscal entre Comunitats Autònomes en tributs com l'Impost de Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats (ITP-AJD) que generen diferents tipus impositius pels mateixos fets imposables circumstància que genera un altre situació de discriminació tributària entre territoris. I allà on aquesta diferenciació és encara més evident és en l'Impost de Patrimoni (IP) i en l'Impost de Successions i Donacions (ISD). Aquests generen un dels greuges comparatius més importants entre territoris a tot l'Estat, fins el punt que la pròpia administració central crea altres tributs per intentar corregir aquests desequilibris com la recent creació de l'Impost sobre Grans Fortunes.

Sortint de l'àmbit de la tributació, però molt vinculat a l'activitat industrial i la seva competitivitat, és el paper que juguen les administracions locals i autonòmiques amb la híper-regulació normativa aplicable a l'inici o a l'ampliació de les activitats industrials. Qualsevol nou projecte industrial està vinculat a una Llicència d'Activitats. Aquesta autorització administrativa, imprescindible per iniciar un projecte, ha de complir amb una regulació normativa complexa i canviant que com a societat ens hem dotat per atendre tots els interessos que poden entrar en conflicte (urbanístics, ambientals, socials, etc.). No és objecte d'aquest document valorar l'encert o no d'aquesta normativa.

El que sí és francament millorable és que en molts casos, l'atorgament d'aquestes Llicències poden demorar-se mesos, o fins i tot anys, donada la superposició d'administracions que han d'informar sobre el nou projecte. Aquesta demora afecta clarament a la competitivitat del sector industrial ja que dilata injustificadament la implantació de nous projectes industrials al nostre territori.

I com apunt final, cal insistir en que l'activitat industrial és un dels sectors estratègics de la nostra economia i són les administracions públiques les que han de vetllar pel seu impuls, minimitzant les càrregues tributàries i evitant la competència fiscal entre territoris, reduint el nombre de tributs a aplicar o accelerant els processos de legalització de les noves activitats. Totes aquestes accions en ajudaran a captar i retenir inversió industrial en un entorn global cada cop més competitiu.

cecot